

Slovenski Informativni list v Australiji.
Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart.

Vol. IV. No. 8. AUGUST, 1955

Organ of the Slovene
Community in Australia
"THOUGHTS"

Registered at the G.P.O. Sydney for
transmission by post as a periodical.

MISLI, G.P.O. Box 553, Sydney, N.S.W.

Pokonci glave!

Pred mnogimi leti je živel v Nemčiji učenjak, pisatelj in modrijan, ki je razširjal krivi nauk, da je življenje človeških bitij, živali in celo rastlin ena sama nepretrgana veriga bolečin, žrtev in solza in da na tem svetu ni čiste sreče, ne dobrote, ne ljubezni, ne veselja in ne resničnega prijateljstva. Oče tega zmotnega, žalostnega „evangelija“ se je imenoval Arthur Schopenhauer, katerega pozna svet kot apostola pesimizma ali kakor pravimo po slovensko, črnoglednosti. Omenjeni mož je imel zagrenjeno, nemirno, nezaupljivo srce, ki je poznalo zelo malo sladkosti in toplote; zelo verjetno je, da je zaradi tega videl vse stvari in reči le skozi črne naočnike. Schopenhauer si je bil z enostranskim gledanjem in presojanjem ustvaril mračno, turbo podobo življenja brez rožnatih barv in sončne luči. Prepričan je bil, da na zemlji prevladujeta neskončno trpljenje in neuničljivo zlo. Sam je bil nesrečen ker mu njegov čudni, težki značaj ni dopuščal videti nič lepega in dobrega. Toda to še ni bilo najhujše. Ta nemški mislec se je namreč trudil s pisano in govorno besedo, da še druge zemljane okuži s strupeno, smrtonosno črnoglednostjo. Svoje poslušalce in čitatelje je hotel uveriti, da je življenje strašna ječa brez trenutkov radosti. S takšnim pridigovanjem ni prav nič koristil ne sebi ne drugim; pač pa je resnica, da je s svojo zgrešeno „vero“ zagrenil veliko število ljudi in jih spravil celo na rob obupa. Schopenhauer je hodil po poti pogubljenja; in po tej poti hodijo vsi oni, ki se predajajo črnoglednosti.

Na naši zemeljski obli životari žal premnogo črnogledov in črnogledk. Tudi med Slovenci v Avstraliji je nekoliko takšnih „šopenhauerjev“ in „šopenhaueric“. Res je, da so naši rojaki v tej deželi v veliki večini veseli, pogumni, podjetni, samozavestni, upapolni in dokaj srečni. Hvala Bogu, da je tako! Toda poleg te zdrave, močne skupine Slovencev in Slovenk obstoja še druga majhna skupina naših ljudi, ki so pravo nasprotje prvi. To so jokavci, jadovalci in omahovalci. Ti živi mrtveci se predajajo otožnosti, žalosti in celo obupu; omagujejo kadar morajo korakati navzgor in dopuščajo, da jih že lahka bremena potiskajo k tlom.

Hodijo okoli s povešenimi glavami, z mrakom v očeh in tožijo,

da je ves svet že popolnoma pokvarjen, da je življenjska pot strašna kalvarija brez sladkosti, da ni mogoče imeti zaupanja v nikogar, da je konec starih, zlatih časov in podobne reči. Te vrste ljudje padajo na tla kakor hitro naletijo na najmanjšo težavo ali oviro; začno vzdihovati in preklinjati ako se jim ne posrečijo načrti; izgubljajo veselje do življenja ob prvem razočaranju v prijateljstvu ali ljubezni; si žele smrti kadar se jim pripeti le neznatna nesreča; dvomijo o božji dobroti kadar jim stvari ne gredo od rok; pričakujejo strašnih dogodkov od bodočnosti; mislijo samo slabo o svojih bližnjih itd. Onim, ki so žrtve te črne miselnosti in ki vidijo v vsaki stvari in v vsaki osebi le senčno stran, hočem pokazati svetle strani našega romanja po zemeljski obli in jim povedati nekaj vzpodbudnih besed.

Res je, da je na svetu dosti vsakovrstnega trpljenja; toda poleg boleznih, skrbi, krivic in strahu je v življenju tudi veliko število lepih in dobrih stvari. Dejstvo je, da mora vsak zemljan nositi kak križ; res je pa tudi, da naši križi niso nikoli tako težki, da bi nam mogli zlomiti hrbtenico; in če jih potrpežljivo nosimo smo lahko prepričani, da bomo prej ali slej že tukaj dobili neke vrste poplačilo. Slavni francoski filozof Rousseau (izg. ruso) je rekel: „Potrpežljivost je grenka, toda njen sad je sladak.“

— Mnogo hudobije je okoli nas; na drugi strani je pa še več ljubezni, kajti če bi ta ne bila močnejša kot zlo, bi svet sploh ne mogel obstajati. — Naši prijatelji in znanci imajo nedvomno svoje napake in slabosti; toda ne pozabimo, da tičijo v istih ljudeh tudi plemenite in lepe lastnosti. Ako jih sodimo samo po temni strani njihovih značajev jim delamo krivico. — Prenehajmo misliti, da smo se rodili samo za trpljenje; da

nas nihče ne ljubi; da nas naši bližnji ne razumejo; da smo žrtve sovražnikov . . . Vedimo, da nam je dobri Bog dal razen trnja tudi prostrane poljane posejane z dehtečimi in živobarvnimi cveticami. Vsak izmed nas si more natrgati nekaj tega cvetja kadarkoli ga potrebuje. Nekatere naše ljudi tarejo samota, domotožje, malodušnost. Tem bratom in sestram ključem: „Držite glave pokonci in ne obupajte, kajti obup je začetek konca; upanje pa je dragoceni kruh naših src brez katerega nihče ne more živeti.“

Upati, vztrajno, trmasto upati na boljše čase — to mora biti ena izmed naših svetih dolžnosti. „Dokler diham, upam,“ je napisal neki rimljanski modrijan. Največji nemški pesnik Wolfgang Goethe pa je rekel: „Dokler je dan, hočemo nositi glave pokonci,“ kar pomeni, da ne smemo nikoli obupati pa četudi je samo iskrica življenja v nas. Mnogi slovenski pesniki in pisatelji so v svojih delih izrazili podobne misli. V dneh ko so temni oblaki pokrivali nebo slovenske zemlje je France Prešeren lepo napovedal, da „vremena Kranjcem bodo se zjasnila.“ Slavni pevec je trdno upal, da za dežjem pride sonce. To veliko upanje je s pomočjo stihov vlival v srca svojih zaslužjenih rojakov in jih s tem krepčal, da niso oma-

gali ko so trudni in žalostni čakali na zlato svobodo. Kakor je upal naš največji pesnik, tako moramo upati tudi mi. Zapomnimo si, da kadar je stiska najhujša je božja pomoč najbližja in da če se ena vrata zapro, se druga odpro . . .

Bratje in sestre! Nikar ne dovolite, da se potrtost in naveličanost polastita vaših duš! Če žalujete se uničujete sami sebe; in čemu bi se uničevali ko pa to ne koristi nikomur. Pomnite, da je obup nevaren strup s katerim nam hudobni duh vedno rad postreže in ki ga nikoli ne smemo piti . . . Kadar preživljate grenke ure, kadar se trdna noč zgrinja nad vašimi glavami in kadar viharji divjajo okoli vas, dvignite visoko glave in si poiščite „zdravil“. Mnogo je pripomočkov s katerimi se moremo uspešno boriti proti mučni enoličnosti: lepa, šaljiva knjiga, obisk k pravim prijateljem, nekaj kozarčkov (ne preveč) božje kapljice, izlet v naravo, dober film ali gledališka predstava, igre na prostem, sodelovanje pri prirejanju slovenskih zabav itd. In če vsa ta „zdravila“ ne pomagajo v borbi proti malodušnosti, tedaj se zatecite k Vsemogočnemu Zdravniku, ki čaka vse dneve na ponižane in razžaljane, da jih sprejme v svoje naročje in jih izleči.

Vladimir Nanos, Vic.

★

SLOVENCİ IN AVSTRIJSKA MIROVNA POGODBA

14. maja 1955 je bila podpisana mirovna pogodba z Avstrijo. Koncem julija so bile vse formalnosti končane in po sedemnajstih letih je postala Avstrija zopet neodvisna država. Avstrija je naša sosedna država. Stara Avstro-ogrska monarhija je bila naša dolgoletna mačeha; njena naslednica, Republika Avstrija po prvi svetovni vojni je ostala kljub naporom Jugoslavije mačeha in kruta žolnirka 100.000 Slovencev, katere so naša nesprenost in mednarodne intrige Italije

prisodile Avstriji po plebiscitu.

Po drugi svetovni vojni so Slovenci sicer uspeli zediniti večino Primorske Slovenije z ostalo domovino; Koroški in Porabski Slovenci pa so ostali še vedno izven meja Slovenije. Res je sicer, da so leta Avstrije, Hitlerja in okupacije še bolj odtujila naše brate onkraj Karavank in Rabe — toda njih zavest skupnosti se je zopet in še svetleje pokazala vsem onim, ki so po vojni prišli z našimi Korošci v stik.

(Naprej str. 2.)

MISLI
v
Melbournu

Čisti dohodek gre v sklad „MISLI“

„MISLI“ s sodelovanjem „Slovenskega kluba“
v Melbournu

Drirajajo
ZABAVO IN PLES
v PRAHRAN TOWN HALL-u
(Greville Street, PRAHRAN)

v soboto dne 27. avgusta
Začetek ob 7 uri zvečer

(Nadaljevanje iz str. 1.)

Avstrija je znova samostojna in vsakogar izmed nas bo zanimalo, kaj je mirovna pogodba prinesla našim severnim bratom.

Šesti člen mirovne pogodbe odloča:

1) „Avstrija bo pokrenila vse potrebno, da zagotovi osebam pod njeno upravo, ne glede na njih narodnost, spol, jezik ali vero, uživanje človeških pravic in temeljnih svobod — vključivši svobodo govora, tiska in publikacij, svobodo vere, političnega opredeljenja in zbiranja.

2) Avstrija se nadalje obvezuje, da njeni zakoni ne bodo po vsebini in tudi ne v izvedbi razlikovali, ali povzročili kakršnih koli razlik, med osebami avstrijskega državljanstva zaradi njih narodnosti, spola, jezika ali vere, pa naj ta razlika tiče njih osebo, imovino, podjetje, poklicne ali finančne interese, njih položaj, njih politične ali državljanske pravice, ali katere koli druge stvari.”

Sedmi člen se še posebej nanaša na **Pravice Slovenske in Hrvatske narodne manjšine.**

1) Avstrijski državljani, pripadniki slovenske ali hrvatske narodne manjšine na Koroškem, Štajerskem in Gradiščanskem bodo uživali iste pravice pod istimi pogoji kot vsi ostali avstrijski državljani, vključivši **pravico do lastnih organizacij, združevanja in tiska v njih jeziku.**

2) Isti imajo **pravico do osnovnošolske vzgoje v slovenskem in hrvatskem jeziku** in do sorazmernega števila njih lastnih srednjih šol; z ozirom na to bo preurejen učni red in bo ustanovljen posebni oddelek Inspektorata za vzgojo.

3) V upravnih in sodnih okrožjih Koroške, Gradiščanske in Štajerske, kjer prebivajo Slovenci, Hrvati, ali mešano prebivalstvo, bosta slovenski in hrvatski jezik

sprejeta kot uradni jezik poleg nemščine. V takih predelih bodo zemljepisni izrazi in napisi (imena krajev in rek) v slovenščini, hrvaščini in nemščini.

4) Avstrijski državljani slovenskega in hrvaškega porekla na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem bodo soudeleženi v kulturni, upravni in pravni upravi teh predelov pod istimi pogoji kot ostali avstrijski državljani.

5) Prepovedano bo delovanje in društva s ciljem odvzeti hrvatskemu in slovenskemu ljudstvu pravice ali značaj narodne manjšine.

Tudi 26 člen je važen za nas; toda se ne tiče toliko bodočnosti pač pa prošlosti. Nanaša se namreč na lastnino, pravice in interese manjšinskih skupin, ki so trpeli kakršno koli izgubo po 13. marcu 1938 (vkorakanje Hitlerja v Avstrijo). Slovenci, ki so bili preseljeni med vojno in so njih imetje prevzeli Nemci iz Kočevja, Besarabije ali Južne Tirolske, lahko pod temi določbami zahtevajo vpostavitve prejšnjega stanja. Žalostna je le časovna omejitev, ker bi sicer naše organizacije in posamezniki lahko zahtevali nazaj vso imovino, katera jim je bila odvzeta po plebiscitu in do vpada Hitlerja. Tu je odločba mirovne pogodbe, ki je bila očitno vidna skovana v prid židovske manjšine; ali lahko se je oprimejo tudi Slovenci, če zmorejo dokazati, da so bili preganjani zaradi svoje narodnosti.

Verjetno nas še en člen mirovne pogodbe posebej zanima. Člen 5: Avstrijske meje bodo ostale kot so bile 1. januarja 1938. Avstrijske meje so torej neizpremenjene. Upajmo, da je sedemnajstletna preizkušnja naučila Avstrijce, da je nevtralnost in strpnost napram manjšinam njih najboljši varuh za bodočnost. **B., Vic.**

tus posamezno izbral izmed vseh drugih. Ostali bodo za vedno Njegovih duhovniki.

Nikdar ne bodo zmožni odgovoriti na vprašanje: „Zakaj me je Bog pozval postati Njegov duhovnik?”

A se bodo vedno spraševali: „Le zakaj Bog ni izbral katerega onih, ki bi bili bolj vredni; ali katerega onih, ki sedaj počivajo tam daleč nekje pod senco križa na bojnih poljih, doma, v Nemčiji, v Italiji, v Rusiji...? Zakaj ni izbral katerega onih junakov, ki so se borili v hribih na Koreji?” Vsakdo si bo postavljaj enako vprašanje. In vendar ne bo nihče nikdar našel zadovoljivi odgovor v tostranstvu večnosti.

Važno je le to, da je Bog postavil prav TEGA moža za duhovnika, da vrši duhovniško službo med nami. Prav TA mož poseduje oblast Kristusovega duhovništva. Prav TA človek nosi v sebi najdražji zaklad na svetu. In duhovništvo prav tega moža nam veleva največje spoštovanje na svetu — najprej spoštovanje do sam sebe, in spoštovanje tudi od drugih.

To so osnove in temeljna načela katoliškega ljudstva. Če katoličan v duhovniku gleda le enega izmed mož, le človeka, potem ne bo duhovnik nikdar užival večjega spoštovanja kot ga prav njegove človeške sposobnosti in vrline zaslužijo. Kakor hitro pa gledamo v njem božjega služabnika, mazičenja božjega za vedno in z očmi vere vidimo neizbrisno znamenje Kristusovega duhovništva ter tudi doumemo nezasižano oblast, ki jo poseduje, bomo vedno in neprestano Kristusovo duhovništvo cenili, čislali in ljubili.

A vendar človek. Noben duhovnik si ne lasti večjega spoštovanja kot ga po pravu ima vsak poedinec. Nobeden tudi ne trdi, da je popoln. Ni duhovnika, ki bi si drznil reči, da nikdar ni grešil ali se vsaj zmotil. Ni ga, ki bi zanikal, da so prav njegove slabosti in napake večsah v oviro pri njegovem delu in preprečujejo uspeh njegovega poslanstva. Duhovnik si ne lasti zaslug za kreposti in odlike, ki jih poseduje, in tudi za celibat ne. Kar koli je dobrega v njem, gre v največji meri zahvala milosti božji.

Vseeno. S sprejemom duhovništva, poseduje duhovnik položaj, moč in oblast preobraziti srca, preličiti življenja, pripraviti duše in jih odpraviti k posedovanju sreče in blaženstva v večnosti.

Usoda vsakogar od nas zavisí od duhovnika. Vsakdor je v skrbi, da mu bo duhovnik stal ob strani vsaj oni dan, ko bodo za vselej ugašale naše oči! „Po svojem svetem mazičenju, oprosti ti, Gospod, kar si zagrešil...” Pojdi v miru!

S spoštovanjem do moža-duhovnika, katoličani časte duhovništvo, ki nam je bilo dano od Boga. To duhovništvo je nekaj nadnaravnega, nekaj božjega. Ni mogoče dostojno poveljati katoliško duhovništvo, čeprav je zaupano šibki človeški naravi.

Kar sem povedal, vse katoliško ljudstvo priznava. Katoliški duhovnik je nekdo, ki ga je Bog sam po svoji uvidevnosti izvolil in opolnomočil kot svojega služabnika na zemlji za zveličanje drugih in nas vseh.

Samo to in nič drugo nam razjasni ono čudovito zadržanje, ki ga

večina katoliškega ljudstva izkazuje duhovnikom. Zares, nič na svetu ne prekaša to plemenito in nežno spoštovanje.

Kaj več naj katoliško ljudstvo stori? — Moliti za duhovnike. Moliti moramo za duhovniške poklice! Nuja po istih je strašno velika! Ne samo tu v Avstraliji, zlasti v misijonih. Ne smeli bi opuščati moliti za svoje duhovnike. Duhovniki posedujejo svoje dragoceno duhovništvo v posodah svoje človeške narave. Tudi oni so izpostavljeni hudičevim zankam. Kristus duhovnika ni posebej zavaroval, ga tudi ni posebej izvzel pred skušnjavo in grehom.

Gotovo je, duhovnik ne more zgubiti svoje duhovništvo. Toda lahko zmanjša njega učinkovitost s preveliko predajo zemskim stvarim. Kristus je zgubil enega svojih dvanajsterih, ki ga je sam izbral med prve svoje služabnike. Ista nesreča se lahko pripeti tudi danes.

In v tem je nuja, moliti zanje, da bodo s svojim duhovništvom molili Boga in posvečevali duše.

Moliva tudi midva, da bodo duhovniki rasli v modrosti in čednosti in bodo tako sebe in nas druge privedli v tesno zvezo s Kristusom tu na zemlji in v večnosti.

Ro.

V SOBOTO 9. JULIJA 1955

je Slovenski klub v Melbournu priredil plesno zabavo pod naslovom „Kresni večer”. Zabava je bila prva v režiji novega odbora in ni zaostajala za prejšnjimi nego jih je prekašala v vsakem pogledu.

Število prisotnih je bilo rekordno in s tem v zvezi tudi pristojni prispevki. Čisti dobiček, ki se vrtil okoli £150 je novi korak naprej k nabavi klubskih prostorov.

Dekoracija je bila v stilu večera. Na odru je bil pred modrim zastorom posutim z mesecem in zvezdami (v katerih aranžmanu so ostre oči mogle razločiti slovenski grb) imitiran pravi kres. Pod stropom dvorane so gršli zvezdnati trakovi iz papirja v dveh modrih odtenkih predstavljali poletno nebo. Tudi praproti se ni manjkalo.

Spomin na kresni večer nam je v kratkem opisu, ki ga je prečital podpredsednik kluba g. Florenini, oludil g. A. Vadnjal.

Kod nagrada loterije je bil Slovensko — angleški slovar. Kraljica nageljčkov gdč. Marija Vuzem je dobila pribor za manikiranje.

Godba je bila zelo dobra, klobase in potica kot vedno ukusne, pijače pa kot po navadi pri nas Slovincih ni bilo dovolj.

R., Vic.

ROJAKI

Zvedel sem, da se v Avstraliji nahajajo rojaki iz Begunj pri Cerknici in okolice kakor: Cerknica — Rakek — Brezje.

Naj se javi takoj Mihcev iz Begunj in ostali, posebno pa gdč. Kovačeva iz Brezij.

Svojim rojakom sem pripravljen pomagati v kolikor se še niso znašli. Ako so v potrebi jim tudi denarno lahko pomagam.

Javite se osebno ali pismeno. Živeli rojaki — v novo pomlad!

Anton Irgel,
51 Chelsey St.,
Deer Park,
Melbourne, Vic.

MLADI FANTJE...

Mladi fantje so praznično vstopili v stolno cerkev in čez tri ure so se vrnili — bili so posvečeni v duhovnike, za vedno.

Nihče na svetu jim ne bo nikdar zmožen odvzeti njih duhovniško oblast, ne papež in noben škof. Naj bodo dobri, srednji ali celo slabi — kar Bog obvaruj — vedno bodo imeli moč in oblast posvečevati, spreminjati kruh in vino v Meso in Kri Kristusovo, darovati nekrvavo daritev svete maše, deliti sveto obhajilo, odvezovati grehe.

Vedno bodo posedovali moč in oblast blagoslovljati druge in deliti zakramente.

Ohranili bodo svoje duhovništvo, in duhovništvo bo njih posest za vso večnost. Njih duhovništvo jim bo v zveličanje ali pa v pogubljenje.

Ti mladi fantje so z obredi mašniškega posvečenja spremenjeni. Ne opazimo te spremembe na zunaj, sprememba ostane v njihovih dušah. Vrnili so se iz cerkve z neizbrisnim znamenjem Kristusovega duhovništva, z znamenjem, ki so ga bili deležni po zakramentu svetega mašniškega posvečenja.

Morda kaka vidna sprememba? Videli smo sicer radost hvaležnosti na njih ustnicah, videli tudi skromno zadoščanje, da so vendar enkrat dosegli cilj svojih želja in

tolikih prizadevanj. Da — cilj svojih trudapolnih let.

Vendar — obleka ne naredi človeka. Nov rimski, beli kolar, črn talar, ki jim v prijetni višini pada iz ramen vse do gležnjev, mašna obleka — vse to ne napravi moža za božjega duhovnika. Celu celibat, ta dragoceni biser katoliškega duhovništva, ne more nikdar moža napraviti duhovnika. Prav tako nobena njegovih vrlin in čednosti.

Drugi Kristus. — Edino zakrament svetega mašniškega posvečenja naredi moža za duhovnika in ga kot takega ZA VEDNO zaznamuje. Samo nasledniki apostolov, katerim edino je Kristus dal durovniško in škofovsko oblast, oblast posvečevanja, podeljujejo mašniško posvečenje.

Da, ti možje so se iz svojih stolnih cerkva vrnili kot božji služabniki. Zaupani, predani življenju posebne svetosti jim je v kljub temu ostala človeška narava v vsej svoji polnosti, z vsemi ranami izvirnega greha. Izpostavljeni so ostali satanovim napadom in vabam sveta kot vsi drugi. Ne bodo popolni možje — ti božji novomašniki. Popolnost in svetost tu ni najvažnejša. Bog jim ni podelil duhovništvo kot plačilo za njih svetost. A tudi ni nagrada za njihove zasluge. Samo eno je važno, da jih je Kris-

Drugo Leto Slovenske dejavnosti v Melbournu

Slovenski klub v Melbournu je prebrodil začetne težave in stoji trdno v svojem drugem poslovnem letu.

Iz poročil, ki so jih podali člani odbora na I. redni skupščini dne 29. maja, so bili razvidni uspehi, ki jih je dosegla slovenska skupina v Melbournu kljub neštevilnim začetnim težavam. V šestih mesecih je Slovenski klub iz nič postal faktor, čigar vpliv na življenje Slovencev že jasno kaže svoje prve sadove.

Kakor so pred leti „MISLI“ osamljene s težavo orale ledino in združevale nas maloštevilne, raztresene po vseh koncih te prostrane zemlje, tako nam sedaj Klub v Melbournu omogoča vedno nove osebne in prijateljske stike v okviru svojih družabnih prireditev. V malem obsegu ponovitev naše zgodovine: Od Vodnikovih novic do dobe čitalnic.

Čeprav so bile plesne zabave glavni zunanji znak klubovega delovanja, so pravi rezultati nevidni, skriti v srcu vsakega posameznika. Saj je zasluga prav tega kluba, da smo se Slovenci v Melbournu zavedli, da lahko presadimo majhen košček svoje domovine v to zemljo in da smo kljub svoji maloštevilnosti zmožni napraviti stvari za katere so nam mnoge druge močnejše narodne skupine lahko zavidne.

Klubove plesne zabave so zaslovene izven okvira naše narodne družine. Dekoracije so žele občudovanje domačinov. Prvi skupni izlet je bil neizmeren moralen uspeh. Finančno stoji klub na trdnih nogah in lahko izdatno priskoči in pomoč rojakom v stiski. Ni samo eden slovenski fant, ki si je s posredno pomočjo kluba našel družico, boljše namestitev ali stanovanje.

Vse to pa so šele začetki. Uspehi doseženi s požrtvovalnim delom nekaj desetih idealistov! Kljub omejenemu času, ne glede na tveganje denarnih sredstev, na neobičajne razdalje, ne oziraje se na posmehljivo nerazumevanje nekaterih rojakov so šli na delo na katerega lahko že s ponosom gledajo.

Čisti dohodki:

Zabava 23.10.1954	£130 0 9½
„ 19. 2.1955	143 3 4
„ 16. 4.1955	144 15 1½
Izlet 1. 4.1955	19 18 0

Izdatki:

Tajniške potrebe	Skupno	£437 17 3
Dopolnitev inventarja	£30 2 8	
Podpora „Mislim“	28 8 4	
Podpora družini Sevšek	89 13 6	
Darilo g. Dermoti	20 0 0	
	3 5 0	

Saldo: £266 7 9

M.P., VIC.

DVESTOLETNIKA MOSKOV-SKE UNIVERZE praznujejo letos v Moskvi. Na tej univerzi je doslej dokončalo svoje študije nad 85.000 visokošolcev. Nad 45.000 jih je diplomiralo v času sedanjega režima. Vsa Rusija ima okoli 800 visokih šol z 1.732.000 dijaki.

Naloge, ki si jih je zadala nova uprava kluba pa so še mnogo obsežnejše in bo morda potrebno še nekaj časa predno bo dosežen prvi korak k cilju: vzpostavitev klubskih prostorov. Šele od takrat dalje bo možno razviti vse one veje klubskega delovanja, za katere sedaj ni nobene možnosti. Takrat šele se bo organizirala knjižnica, stalni družabni prostori, sportne sekcije, domača kuhinja in pa središče za vse karitativno delovanje, katerega ima klub v načrtu.

Naloga ni majhna toda lepa in vse pomoči vredna.

In prav te pomoči vsakega Slovenca, ki se še čuti navezan na svoj jezik, bo nova uprava, izvoljena na volitvah 29. maja, vredna, kajti pripravljena je vložiti v delo za skupnost res vse možnosti, ki so ji v teh izrednih prilikah na razpolago. Gradili bomo počasi toda trdno po onem našem pregovoru: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.

Na prvi redni skupščini kluba se je po poročilih, ki so jih podali glavni funkcionarji stare uprave kluba gospodje Verbič, Počtarenko, Golenko in g. J. Potočnik razvila kratka in živahna debata, nakar je predsednik nadzornega odbora g. A. Vadnjal predložil razrešnico. Skupščina je razrešnico sprejela in izbrala g. Floreninija, da izvede volitve novega odbora. Po kratkem odmoru je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: Predsednik: g. Z. Verbič, podpredsednik: g. Florenini; tajništvo: gg. M. Peršič in Z. Rome; blagajnik: g. V. Žerdoner; gospodarski odsek: gg. J. Potočnik, M. Adamič, M. Hartman; tehnični odsek: gg. J. Golenko, S. Šajnovič; dekliška sekcija: gđc. M. Sosič; nadzorni odbor: gg. Vadnjal, Renko in Ogorelec; častno razsodišče: g. M. Abram, g. E. Polajnar in ga. T. Verbič.

H koncu se je g. Verbič v par besedah zahvalil za pokazano zaupanje in obljubil, da bo odbor z največjim možnim elanom nadaljeval začeto delo.

Naj dodam še na kratko blagajniško poročilo razrešenega odbora:

Izpod Triglava

življenje vseh 26 članov posadke. Med ponesrečenimi mornarji je bil tudi en Slovenec — Čopič Mirko iz Brežic.

TRST. — Policija se je v zadnjem času spravila na slovenske gostilne in jih je v Trstu in okolici doslej že zaprla 17, češ da se v njih zbirajo „elementi določene politične struje“. Ravnanje policije je protipostavno, kajti gostilničar ne sme nobenega gosta odbiti, če plača in se dostojno vede. Tako pravi zakon. Policija pa bi rada videla za vsakega gosta, kateri politični stranki pripada. To naj bi veljalo seveda samo za slovenske gostilne, „bacoli“ pa imajo druge pravice. Fašizem se vrača v naše kraje v svoji polni obliki.

ŽABNICE. — Takoj po drugi svetovni vojni so se nekateri goriški podjetniki pečali z mislijo, da bi iz Žabnic zgradili vzpenjačo na Sv. Višarje. Sedaj se sliši, da ti krogi resno mislijo na ta načrt. Zato so povabili nekega strokovnjaka iz Solnograda. Trenutno se še niso odločili, ali naj se napelje vzpenjača iz Žabnic ali pa izpod železniške postaje v Ovčji vasi.

LJUBLJANA. — Na osnovi dogovorov med Jugoslavijo in ZDA, podpisanih v Beogradu 12. maja t.l., so ZDA začele pošiljati v Jugoslavijo „pomoč“ v obliki 280.000 ton pšenice, 30.000 ton sladkorja in 10.000 ton masti. Res velik uspeh v zunanji trgovini, ko agrarna država mora uvažati živila!

MEŽICA. — Okrog 400 rudarjev in uslužbencev mežiškega rudnika je vložilo prošnje za dodelitev stanovanj, ker živijo v nemogočih razmerah. Komunisti so pred vojno trobili, da bo v novi socialistični Jugoslaviji pravi raj za delavca. Vsak delavec bo imel vilo, če že ne ravno palačo! Sedaj pa mora rudniški delavec stanovati v lopah, hlevih in skednjih, če si hoče zaslužiti košček kruha. Rudar Jakob Topolovec mora živeti z devetimi odraslimi ljudmi v sobi, ki ima 16 kv. metrov (4 metre široka in 4 metre dolga). V sobi se kuha, pere in suši. Jakob je še med srečnimi, saj je pod streho in sta okno in vrata v še kar dobrem stanju.

RADENCL. — Titovi strokovnjaki so začeli že pred leti z vrtnjem v namenu, da pridejo do nafte. Vse so lepo zračunali, našli pravi prostor in v spremstvu velike propagande začeli vrtati. Na veliko presenečenje pa so v maju t.l. našli — mineralno vodo. Voda je začela bruhati čez 20 m. visoko v zrak. Omenjeni strokovnjaki so izvršili vsa mogoča geofizična raziskovanja in merjenja. Zračunali so, da bodo lahko vrtali kake 4 km. globoko, brez ovir. Ko pa so prišli do 395 metrov globine, so naleteli na temeljno gorovje. Znano je namreč, da je temeljno gorovje v teh predelih sestavljeno iz eruptivnih kamenin, ki niso dovolj luknjive, da bi lahko vsebovale nafto ali zemeljski plin. Zato se vsa vrtnja na temeljnem gorovju ustavi. Pravijo, da „oblast“ zaslišuje — strokovnjake.

CELOVEC. — Po zadnjih poročilih so avstrijske oblasti vrnile 78 jugoslovanskih beguncev nazaj v Jugoslavijo. Tako se je Italiji sedaj pridružila še Avstrija, ki s svojo tajno pogodbo s Titom kršita osnovne predpise v mednarodnem pravu.

LJUBLJANA. — V Jugoslaviji je bil sprejet nov zakon o dedovanju, ki bo enoten za vso državo. Zakon vsebuje 170 členov in se deli na dva dela. Prvi del z naslovom: „Dedno pravo“ — kar pomeni materialne določbe v dednem pravu in drugi del z naslovom: „Postopek v dednih stvareh“.

Zakon predvideva dve vrsti dedovanja: Dedovanje na podlagi zakona in dedovanje na podlagi oporoke.

Splošna načela dedovanja po zakonu so ostala ista kakor doslej.

Po zakonu dedujejo sorodniki umrlega in preživeli zakonec. Ti takozvani zakoniti dediči so razvrščeni po stopnji sorodstva v štiri dedne rede pri čemur izključujejo dediči bližnjega dednege reda osebe bolj oddaljenega reda od dedovanja. Novost pri dedovanju na podlagi zakona je dedna pravica nezakonskih otrok.

Nezakonski otrok ima pravico dedovanja po materi in njenih sorodnikih ter po očetu. Dedno priznava zakon nezakonskemu otropravo po očetovih sorodnikih pa ku in njegovim potomcem samo takrat, če je oče pred pristojnim organom priznal otroka za svojega, ali če je na drug viden način pokazal, da ga prizna za svojega.

Oporoko lahko napravi vsakdo, kdor je sposoben za razsojanje in je dopolnil 16 let starosti.

Za veljavnost oporoke je potrebna v zakonu določena oblika. Zakon prizna tri oblike oporoke: lastnoročno pisano oporoko, pisano oporoko pred pričami in sodno oporoko. Poleg tega še v izjemnih primerih: ustno oporoko.

Pri dedovanju zemljišča veljajo določbe, da nihče v državi ne more pridobiti več zemljišča kakor določa zakon. Tako določa n.pr. za kmeta zakon o kmetijskem zemljiškem skladu maksimum obdelovalne zemlje 10 ha ali pa zakon o agrarni reformi za nekmeta 3 do 5 ha. V primeru, da dedič, ki že ima zemljo, tako podeduje, da bi površina presežala omenjeni maksimum — postane presežek zemljišča splošno ljudsko premoženje.

(Zakon sam na sebi izgleda zelo demokratičen, toda je elastičen kot ostali zakoni pred njim, ki se vedno izvajajo v prid oblasti. Zanimivo je namreč, da je bila po vojni izdana odredba, ki je predvidevala, da nepremičnine niso dedne. Ista odredba je tudi prepovedovala vse dedne ali kupoprodajne prevknjižbe v zemljiški knjigi, kar dejansko ne priznava dedne pravice do nepremičnin.)

SENJ. — V bližini Senja se je zaradi slabega manevriranja potopila pomožna ladja vojne mornarice. Ob tej priliki je izgubilo

„Janez, pomisli! Pri večerajšni nevihti je treščilo v tisti hrast pod katerim sva se spoznala in prvič poljubila.“

„Vrag ga vzemi, saj boljšega ni zaslužil!“

PORAVNAJTE NAROČNINO

LJUDSKO ŠTETJE je pokazalo, da je Jugoslavija brez dvoma med prvimi državami, kjer imajo matere največ otrok. Statistike so ugotovile, da ima Titova republika 3.678 mater, ki imajo po več ko 16 otrok. Rekord je dosegla mati z

28 otroki. 83.000 mater ima 10 otrok in 200.000 jih ima po 7, 8, 9 otrok. — Kaj pravijo k temu naše matere, ki žive v mnogo ugodnejših življenjskih razmerah, pa se že drugega otroka na moč branijo.

NEKAJ ANGLEŠČINE

34. Should I set the table for five or for three?
Šud aj set d tejbł for fajv or Naj pripravim mizo za pet ali samo za tri?
35. Would you see what I did and tell me if it's right?
Wud ju si hwot aj did end tel mi if its rajt?
Prosimo pogledajte kako sem to naredila (ali kaj sem napravila) in če je prav.
36. Many thanks for the money. I hope you took out whatever you paid for my stamps and to the dentist on my account.
Meni thanks for d mani. Aj houp ju tuk aut hwotever ju pejd for may stemp end tu d dentist on maj ekaunt.
Prav lepa vam hvala za denar. Upam, da ste mi odtegnili to kar ste za znamke in za zobozdravnika plačali na moj račun.
37. Mrs. Brown, may I go out tomorrow night I am to meet some of my friends and go to the movies with them.
Misis Braun, mej aj gou aut tumorou najt? Aj em tu mit sam of maj frends end gou tu the muvis with dem.
Gospa (Brown), ali lahko grem ven jutri zvečer? Imam sestanek z nekimi prijateljicami in nameravamo v kino.
38. Good evening, Mrs. Brown. I had a lovely time today. Thank you so much for having let me go.
Gud ivnin, Misis Braun. Aj hed e lavli tajm tudej. Thenk ju sou mač for hevin let mi gou.
Dober večer, gospa. Sem se res lepo imela danes. Najlepše se vam zahvalim, da ste me pustili iti.
39. May I invite my friend Maria to spend an evening (afternoon) with me next week?
Mej aj invajt maj frend Maria tu spend en ivnin (afternun) with mi, nekst wik?
Ali lahko povabim svojo prijateljico Marijo sem en večer (popoldan), prihodnji teden?
40. I would like to make a phone call. When could I do so without troubling you?
Aj wud lajk tu mejk e fon kol. Hwen kud aj du sou without trablın ju?
Jaz bi rada telefonirala. Kdaj bi lahko, da bi vas ne motila?
41. When do you want me to come home?

- Hwen du ju wont mi tu kam Kedaj bi radi da se vrnem domo? houn?
42. I am sorry to be late, but I missed the train (the bus).
Aj em sori tu bi lejt, bat aj Žal mi je, da sem pozna, ali zamumist d trejn (d bas). dila sem vlak (autobus).
43. I am sorry, but I didn't understand you fully. Could you explain it to me again?
Aj em sori, bat aj didnt anderstend ju fuli. Kud ju eksplejn it tu mi egejn?
Oprostite, ampak jaz nisem razumela popolnoma. Ali bi mi hoteli še enkrat razjasniti?
44. Please forgive me for not having done this. I didn't know how to go about it.
Pliz forgiv mi for nat hevin dan this. Aj didnt nou hau tu gou ebaut it.
Prosim oprostite, da tega še nisem storila. Nisem vedela, kako.
45. I made a mess of it, I know . . . I'll try doing better in the future.
Aj mejd e mes of it, I nou . . . Sem vse zapacala, to vem . . . Bom Ajl traj duin beter in d fjučr. poskusila boljše narediti v bodoče.
46. Mrs. Brown isn't home. She'll be back before twelve, however. Could you call then?
Misis Braun iznt houn. Šil bi bek bifor twelv, hauever. Kud ju kol den?
Gospa Brown ni doma. Se vrne pred dvanajsto. Ali jo morete poklicati potem?
47. Just a minute; I'll get her.
Džast e minit; ajl get hr.
Moment; jo pokličem.
48. Mrs. Brown, telephone for you.
Misis Braun, telefon for ju.
Gospa (Brown), telefon za vas.
49. Peter ate very little and has been crying all day. He might be sick.
Piter ejt veri litl end hez bin krajin ol dej. Hi majt bi sik.
Peter je jedel zelo malo in se je jokal cel dan. Je morda bolan.
50. May I, please, use your sewing machine on my free afternoon, if you do not intend using it?
Mej aj, pliz, juz jur soın mašin on may fri afternun, if ju du not intend juzin it?
Ali smem rabiti vaš šivalni stroj ko bom imela prost popoldan, če vi ne nameravate takrat šivati?
51. I have a headache, no appetite and feel very tired. I would be very grateful if you took me to a doctor.
Aj hev e hedejk, nou epetajt end fil veri taerd. Aj wud bi veri grejtful if ju tuk mi tu e daktr.
Glava me boli, nimam apetita in zelo utrujena sem. Hvaležna bi vam bila, če bi me z zdravniku peljali.
52. How much do I owe you, Doctor?
Hau mač du aj ou ju, Daktr?
Kaj vam dolgujem, gospod doktor?

Printed by Publicity Press (1938) Pty. Ltd. 71-75 Regent St., Sydney, for the Publisher, Rev. R. Pivko, 66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.

Publisher: Rev. R. PIVKO
66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.
(za cerkvijsko St. Francis na Oxford Street)
FA7043—FA7044

CVETJE V JESENI

11.

DR. IVAN TAVČAR

* Gospod Jakob ni hotel delati nikomur zgage. Ker je vedel, da bodo plesali, je takoj, ko je bil obral nekaj suhega mesa, odšel. * Plesali so na Posevnikovem skednju. Takoj po odhodu gospoda kaplana je začelo škripati s tega poda. Koželjevec iz Murave se je poskušal na klarinetu. Klepač iz Četenje ravni pa je obdeloval harmoniko. K tej ne posebno prijetni godbi so vlačila dekleta svoje fante. V pogorju je namreč navada, da plesalke silijo k plesu in da se dajo plesalci prositi. Tako sem opazil, da se Danijel ni hotel prej zasukati, dokler mu Liza ni dala za bokal vina. * Jaz sem ostal zvest svoji mestni šegi: „Meta, ali greva?” * Obrnila se je proti Barbi: „Mati?” * „No, pa le!” je odgovorila ta. * Plesal sem z njo. V pričetku se ni hotela nasloniti k meni, a kmalu se je vdala in slonela mi je na prsih, da sem kar čutil, kako ji je utripalo srce. Čudno je, kako ve to ženstvo v pogorju plesati. Kdaj se plesanja nauči, kje se ga nauči, kdo ve? Pleše ti pa, kakor da je ustvarjeno za ples. * Ko sva doplesala, sem peljal Meto po stari šegi k mizi ter ji natočil vina v kupo. Le malo je namočila ustne, po vsem obrazu pa ji je gorelo. Tudi mati Barba je bila srečna in z velikim dopadenjem je objemala hčerko, Boštjan — trezni mož, previdni mož — pa je bil videti manj zadovoljen, a rekel ni nič. * Z Meto sva nastopila še enkrat. V gosli sem vrgel tako velik znesek, da se je samo ob sebi umelo, da velja naročeni ples edinole nama. Na poti k skednju mi je razodela željo: „Nekaj bi rada. Če plešeš, malo z nogo ob tla udari! Tako je lepo!” * Ko sva plesala, je stalo ob strani vse polno gledalcev. Vsi so se v duhu udeleževali plesa. Danijel je kričal: „Suči jol!” Jakopin pa: „Dobre volje, Janez!” * Meti so rože cvele po obrazu in po vratu, posebno kadar sem med plesom udaril z nogo ob tla, da se je, vse zatreslo. * Po tem plesu je Boštjan plačal in odšli smo. Na poti proti Jelovemu brdu je izpregovorila Meta: „Strašno je bilo lepo!” * Boštjan pa je dostavil: „Posavčevega pa zdaj že ne bo več k nam.” Iz teh besed je odmevala tiha resignacija, tiha odpoved nadam, katere je trezni in razodni mož morda gojil v svojem srcu. * Pri materi pa ni dobil podpore. Barba je namreč vzkliknila: „Za tako surovino ne maram pri hiši!” Njeno oko je z globoko ljubeznijo sledilo hčerko, ki je korakala ob moji strani ter zopet in zopet hitela: „Hudo je bilo lepo!” * Dan pozneje sem šel nekaj iskat v gorenjo hišo. Hodeč mimo čumnate, kjer je imela Meta svoje reči, sem videl, da je

bila odprta njena skrinja. V predalu za obleko je bila razgrnila nad to kos belega papirja in na tem papirju je ležalo moje „srce” z Gore; listek z napisom pa je bila Meta prav skrbno odstranila. * O moji starosti potemtakem Preseničkovo dekletu ni bilo prepričano. Otava je bila pod streho. Pričela se je mlatev. Od jutra do večera je pikapokalo s Presečnikovega skednja. Nasad za nasadom smo omlatili omlačene snope pa z otepalniki obdelovali, da se je kadilo plev in prahu. Šest nas je mlatilo; ker Danijel pri šestih ni ostajal vedno v „viži”, se je Lize prepirala. Pšenica je bila obilna in debelega zrna. Velnik je pel in v velikih vrečah smo odnašali žito v gorenjo hišo, v kateri so se polnili predali gospodarju in družini v veselje. * Na soboto precej pozno popoldne je zapel zvonček pod vasjo. Kakor bi trenil, so potihnilci cepci po skednjih je ponehalo kričanje otrok in vsa vas se je zavila v skrivnostno tišino. Obhajilo gre! Iz vsake veže so sulci prebivalci; sredi vasi pa je obstal gospod Jakob z zlatno pretkano burso, dvignil Boga ter blagoslovil klečečo množico. Bog sam je prišel v pozabljeno gorsko vas, k revnemu, raztrganemu ležišču je prišel, da bolnika ozdravi ali pa mu poda svojo desnico, da ga popelje čez temni prag smrti do sončnih večnih višin. V veličastnejši obliki se ti pač ne more odkriti demokratična misel v največji popolnosti! * Obhajali so Luco. Oslabela je bila in smrt je hodila okrog kože. Pa ji je vendar za enkrat še prizanesla, da je okrevala ter ji ni bilo treba umreti. Od Fortunovih so mi sporočili, da je pustil gospod Jakob zame pismo in da ni mogel čakati, ker se mu je zaradi sobote mudilo domov. * Šel sem iskat to pismo. * Skoraj v vsaki vasi v pogorju naletiš na gospodarja, ki se rad baha, bodisi z imetjem, bodisi s čim drugim. Na Jelovem brdu je bil tak bahač posestnik in oštir Fortuna, ki si je bil z vinsko kupčijo pridobil nekaj denarja. Kar sem poznal to hišo, se je bahala: oče je ob vsaki priliki metal svoje bogastvo na mizo, otroci so ga pridno posnemali. Vlekli so nekoliko na gosposko stran, posebno hči. Ta je bila dve leti pri nunah v Loki in je od tam prinesla nazaj novo ime. Prej je bila Katra, po loški šoli pa Katinka. * V gostilni pri Fortunovih sem dobil pismo, katero so mi poslali iz Ljubljane ter me opozarjali, da bi pisarna ne mogla dolgo več prenašati moje odsotnosti. Pri vstopu je Katinka prav sladko zagostolela: „Kako, da k nam nič ne prihajate, gospod doktor? Kaj smo se vam pa tako zamerili?” Vikala me je, zatorej sem bil prisiljen, da sem jo tudi vikal, kar se mi je zdelo silo zoprno. * Dekle je bilo še dosti dobre podobe, a tičalo je v nekaki gosposki kočmajki, kateri se je kar videlo, da je bila za cenen denar kupljena pri Kajdetu v Loki. Tudi govorila je nekako po knjigi, prav po „Danici”, na katero so bili Fortunovi naročeni. * Ponovila je: „Kaj smo se vam zamerili? Gospod sodnik ostaja vselej pri nas, kadar prihaja na pravde sem gor. Kaj tisto! Dati moremo vsakomur kaj, kdor pride k nam, in naj je še tak gospod!” * Da potolažim: „Prinesite mi polič vina, gospodična Katinka! To vem, da točite dobro pijačo.” (Se nadaljuje)